

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи
і міжнародної діяльності
Карпатського національного
університету імені Василя Стефаника

Лілія ТУРОВСЬКА
«15» травня 2026 р.

ВИТЯГ

з протоколу №__1__ від __8__ травня 2026 р. фахового семінару
кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва
Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

ПРИСУТНІ:

з кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва:

ЧЕРЕПАНИН Мирон Васильович – доктор мистецтвознавства, професор кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва – голова семінару;

ФЕДОРНЯК Наталія Богданівна – кандидатка мистецтвознавства, доцент кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва – секретар семінару;

ДУТЧАК Віолетта Григорівна – завідувачка кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва, докторка мистецтвознавства, професорка, науковий керівник аспіранта;

ФАБРИКА-ПРОЦЬКА Ольга Романівна – доктор мистецтвознавства, професор кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва;

КНЯЗЄВ Владислав Федорович – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва;

ПАСІЧНЯК Лілія Михайлівна – кандидатка мистецтвознавства, доцентка кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва;

ОПАРИК Лариса Миколаївна – кандидатка мистецтвознавства, доцентка кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва;

РОМАНЮК Леся Богданівна – кандидатка мистецтвознавства, доцентка кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва;

БУЛДА Марина Володимирівна – кандидатка мистецтвознавства, доцентка кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва;

ПАЛІЙЧУК Ірина Степанівна – кандидатка мистецтвознавства, доцентка кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва;

ГУЛЯНИЧ Юрій Миколайович – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва.

з кафедри методики музичного виховання та диригування:

СЕРГАНЮК Любов Іванівна – кандидатка мистецтвознавства, професорка, завідувачка кафедри методики музичного виховання та диригування;

з кафедри виконавського мистецтва:

ВОЛОЩУК Юрій Іванович – кандидат мистецтвознавства, професор кафедри виконавського мистецтва.

З присутніх – 3 докторів наук та 10 кандидатів наук – фахівці за профілем представленої дисертації.

Головуючий на фаховому семінарі – ЧЕРЕПАНИН Мирон Васильович – доктор мистецтвознавства, професор кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва

СЛУХАЛИ:

1. Інформацію про дисертацію та здобувача.

Дисертант Стрижиборода Петро Володимирович – здобувач заочної форми навчання в аспірантурі за спеціальністю 025 Музичне мистецтво. Тему дисертації затверджено 31 жовтня 2017 р. (протокол № 10) на засіданні Вченої ради ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Науковий керівник – доктор мистецтвознавства, професор, завідувачка кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва Дутчак Віолетта Григорівна.

Біографія здобувача. Петро Стрижиборода народився 6 серпня 1991 року в селі Крутеньки Хотинського району Чернівецької області. Впродовж 2006–2010 рр. навчався за спеціальністю «Музичне мистецтво» у Чернівецькому училищі мистецтв ім. Сидора Воробкевича, клас гітари, двічі ставав лауреатом Всеукраїнського конкурсу “Нові імена”. Упродовж 2010–2012 рр. навчався у Чернівецькому національному університеті ім. Ю. Федьковича у класі професора Андрія Кушніренка, Під час навчання отримав звання лауреата Гран-прі багатьох всеукраїнських та міжнародних конкурсів як гітарист (Нова хвиля, Одеса, 2013, Українського радіо, 2014 та ін.). У 2013 р. закінчив магістратуру цього ж університету за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво». Здобув кваліфікацію «магістра музичного мистецтва, викладача музичних дисциплін». У 2017–2021 рр. навчався в аспірантурі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» на вечірній державній формі. Освітньо-наукова програма аспірантури за 2017–2021 рр. виконана в повному обсязі.

Трудова діяльність. З вересня 2013 р. працював на посаді художнього керівника Хотинського районного центру народної творчості та дозвілля Чернівецької області. З 2014 року викладач класу гітари Чернівецької комунальної музичної школи № 2. З 2015 по 2021 рік – фізична особа-підприємець. На даний час тимчасово не працює. З листопада 2025 р.

поновлений на навчання у Карпатський національний університет імені Василя Стефаника на заочну контрактну форму для захисту дисертації доктора філософії.

2. Виступ здобувача Стрижибороди Петра Володимировича.

Актуальність теми дисертації зумовлена відсутністю в українському музикознавстві досліджень творчості Штепана Рака та потребою введення аналізу композиторського, виконавського та педагогічного доробку митця в теорію і практику українського гітарного мистецтва.

Метою дисертації постає комплексний аналіз універсалізму творчості видатного чеського гітариста українського походження Штепана Рака крізь призму синтезування його композиторських, виконавських та навчально-педагогічних здобутків. При цьому, актуалізуються такі **завдання**:

- проаналізувати історіографічну, джерельну та методологічну базу дослідження європейських традицій народно-інструментального мистецтва загалом, і гітарного зокрема;
- визначити основні засади академізації гітарного мистецтва та їх динаміки упродовж XX – початку XXI ст.;
- осмислити і диференціювати основні етапи життя і творчості Ш. Рака та їх ідентифікаційні маркери;
- представити жанрово-тематичні пріоритети, програмні модуси і стильові характеристики композиторського напрямку творчості Ш. Рака;
- виокремити інтерпретаційні моделі виконавської діяльності гітариста;
- систематизувати освітньо-педагогічні принципи Ш. Рака у навчанні гри на гітарі.

Наукова новизна дослідження визначається узагальненням здобутків Штепана Рака у контексті гітарного мистецтва сучасності. У дисертації *вперше* в українському мистецтвознавстві:

- *введено до наукового обігу* аналіз напрямів діяльності видатного чеського гітариста Штепана Рака крізь призму творчого універсалізму;
- *систематизовано* жанрову і тематичну площини його оригінальних творів для гітари;
- *виявлено* стильові особливості виконавської манери Ш. Рака;
- *здійснено* аналіз та диференціацію програмних модусів творчості митця;
- *узагальнено* освітньо-педагогічні принципи гітариста;
- *проаналізовано* значення творчості Ш. Рака для світового загалом і українського зокрема, гітарного виконавства кінця XX – початку XXI ст., у т. ч на прикладах концертно-гастрольної та звукозаписної діяльності.

Також у роботі:

- *продовжено* характеристику вимірів академізації гітарного мистецтва; аналіз джерелознавчої бази дослідження сучасної гітарної музики; класифікацію специфічних прийомів гри на гітарі;
- *доповнено* персонологічний аналіз характеристики творчості Ш. Рака;

- *набув подальшого розвитку* аналіз гітарного мистецтва кінця XX – початку XXI століть, зокрема його композиторських, виконавських, педагогічних аспектів у контексті феноменології явищ (за Тимуром Іванніковим).

Теоретичне та практичне значення дисертації полягає у можливостях використання її матеріалів у навчальних курсах з історії народно-інструментального мистецтва, теорії і практики музичного виконавства, гітарної педагогіки, виконавського і стильового аналізу музичних творів для студентів закладів освіти, культури і мистецтва України. Матеріали дослідження сприятимуть розширенню площини дослідження гітарного мистецтва, зокрема актуалізації здобутків Ш. Рака для теорії та практики гри на гітарі, введенню до репертуарної складової гітаристів творчості митця, переосмислення практичних аспектів навчання гітаристів. Результати дисертації можуть бути використані при написанні наукових досліджень мистецтвознавчого та культурологічного характеру, у навчально-методичній роботі гітаристів – аналізі теоретичних і практичних засад гри на гітарі, зокрема на етапах початкового навчання та формуванні репертуару гітаристів, написанні методичних рекомендацій, підручників, посібників, окремих лекцій та практичних занять для здобувачів освіти різних рівнів у закладах освіти, культури і мистецтва України, а також для підвищення кваліфікації викладачів класу гітари.

Структура роботи – 3 розділи, висновки і додатки. У I розділі дисертації проблематика дослідження зосереджена на аналізі гітарного мистецтва як предмету наукових пошуків в Україні та за кордоном. Пріоритетними постають історико-виконавські та персонологічні виміри, що дозволили виявити напрями і контент досліджень українських та зарубіжних науковців, що спрямований на історичні, композиторські, виконавські, навчально-педагогічні аспекти творчості гітаристів. Зокрема, введено до наукового обігу наукові матеріали чеською мовою. Серед слід відзначити енциклопедично-довідкову роботу Владислава Благі «Історія гітари», дипломні роботи та дисертації доктора філософії.

Аналіз джерел засвідчив відсутність цілісного дослідження щодо життя й творчості Штепана Рака – як у чеському та світовому музикознавстві, так і в українському. Виявлені джерела щодо українського походження Ш. Рака зумовили вибір тематики дисертації та введення до наукового обігу комплексного аналізу творчих здобутків митця.

У II розділі запропоновано аналіз життєвого і творчого шляху Штепана Рака та реалізації напрямів універсалізму митця – композиторського, виконавського, педагогічного. Зокрема, диференційовано етапи життєдіяльності Ш. Рака, здійснено загальну характеристику авторської творчості для гітари, визначено специфіку його виконавського стилю та основних принципів навчально-методичної діяльності.

Періодизація життєвого і творчого шляху митця запропонована за хронологічними, професійними, діяльнісними показниками:

I період 1945 – 1975 – етап творчого становлення, навчання, перших композиторських та виконавських успіхів (походження – народження в Україні, подальше проживання і навчання у Празі);

II період 1975 – 2000-ні роки – етап формування авторського стилю митця як автора композицій, виконавця-віртуоза, педагога-гітариста (педагогічна і виконавська праця у Фінляндії, Чехії, успіхи композиторської діяльності,

нові емоційні враження, що підкреслює «живу» природу музики. Особливості такого виконавства у творчості Ш. Рака містять синтез романтичних і містичних рис. **Стилізаційна інтерпретаційна модель** представлена творами не лише стильового наслідування у композиторській творчості, але й у виконавстві, як наприклад, проєкт «Vivat Comenius», «Ренесансна сюїта» та ін. Тут пріоритетними стають бароковий, ренесансний, класичний і романтичний види, відповідно до виконуваного твору.

Наративно-образна модель ґрунтується на програмності композицій Штепана Рака, які він втілює в назвах і коментарях до творів. Ці принципи відтворюють й інші виконавці творів гітариста.

Технічно-експериментальна модель найбільше втілена у віртуозних творах Штепана Рака. Він значно розширив технічні можливості класичної гітари: використання перкусійних ефектів, нестандартних аплікатур, багатоголосся, оригінальних способів звуковидобування. Тут інтерпретація пов'язана з демонстрацією нових тембрових і фактурних ресурсів інструмента.

Духовно-філософська модель ґрунтується на виразності й медитативності виконавства митця. Музика сприймається ним як засіб внутрішнього діалогу, який транслюється слухачеві. У цій моделі важливими є сакральне ставлення до можливостей музики і глибоке емоційне переживання втілюваних образів.

Синтетична (міжкультурна) модель у творчості Ш. Рака розвинулася під впливом різних національних та етнічних культур цілого світу. Інтерпретація тут передбачає гнучкість мислення та здатність поєднувати різні інтонаційні системи й стилістичні коди. Отже, виконавська діяльність Штепана Рака – це приклад інтегративної інтерпретації, де техніка, емоція, інтелект і духовність утворюють єдину комплексну систему.

Систематизація освітньо-педагогічних принципів Ш. Рака у навчанні гри на гітарі ґрунтується на синтезі його власної методики гри на інструменті, нових прийомів і способах гри, експериментуванні зі звучанням, що створює для молодих гітаристів ауру зацікавлення та захоплення гітарою.

Зміст III розділу сконцентрований на жанрово-стильових характеристиках творчості Ш. Рака. Твори композитора-гітариста в переважній більшості програмні, написані під впливом емоційних вражень від літератури, природи, спілкування з людьми, приурочені до певних подій чи історичних постатей. Зокрема, визначено програмні модули композиторського доробку митця: *звуконаслідувальний, фольклорний, жанровий, парафрастичний, психологічно-настрійний, меморіальний, образотворчий, літературний, релігійно-сакральний.*

Здійснено аналіз найбільш репрезентативних творів кожної із жанрових груп творчості гітариста. Зокрема, детально проаналізовані серед **сюїтних циклів і концертних проєктів** – для соло гітари «Ренесансна сюїта», мелодекламація-перформанс для читця і гітари «Vivat Comenius», сюїта «Хвала чаю», «Sonata Mongoliana», а також сюїта для квартету гітар «Ієронім Босх». Серед **віртуозних та протяжних композицій-п'єс** – для гітари соло «Румунський танець. Хора», «Елегія (на пошану Сібеліусу)», «Чеська казка», а також авторське аранжування для квартету гітаристів «Румба». Серед **дидактично-навчального матеріалу** проаналізовано *цикли-альбоми для дітей «Примхи», «Хвилинні соло», «Пісня для феї».*

Таким чином, у творчості Ш. Рака спостерігається синтезування неоромантичних, неофольклорних, постмодерністських рис. Неоромантичні тенденції – відображення міфологічної і казкової тематики, елементи орієнталізму (східні мотиви Китаю, Японії, Монголії, Австралії), генетично-національні риси, відображені в слов'янській опорі музичної мови. Неофольклорні риси відображені в етнічному характері гітарної музики соло чи в ансамблі з іншими інструментами. Постмодерний напрям творчості Ш. Рака постає домінуючим, що проявляється у комбінуванні різних стильових елементів, поєднанні можливостей інструментальної та вокальної музики, літературних текстів, особливих елементів театральної візуалізації тощо. Полісинтез у композиторській творчості визначає унікальний авторський стиль митця, його індивідуальну концепцію розуміння, репрезентації та популяризації гітари як інструмента й гітарного мистецтва як важливого складника загальноєвропейського та світового контексту розвитку академічної музики.

Як приклад композиторського мислення та унікальної техніки виконавства на гітарі Штепана Рака, пропоную переглянути декілька відеозразків (звучать твори Ш. Рака «Хора. Румунський танець», «Vivat, Comenius», «Румба», Імпровізація на українські теми).

Свій виступ я завершу словами цитати зі статті всесвітньо відомого критика Джона Баттона, опублікованої в новозеландській газеті The Domino від 23 січня 1992 р., що засвідчує вагомість й унікальність творчості митця: «У світі класичної гітари є погані гітаристи, хороші гітаристи, видатні гітаристи і Штепан Рак!».

3. Запитання до здобувача по темі дисертації.

1) Кандидат мистецтвознавства, доцент Князєв В.Ф.:

Чи мали ви особисте спілкування зі Ш. Раком, які його власне українські корені, у чому вони полягають? І друге питання: скажіть будь ласка, які особливості виконавської творчості цього митця.

Відповідь. Дякую за запитання.

Так, особисте знайомство було спершу як слухача. Ця історія складалася неочікувано і спонтанно. Я після закінчення університету жив деякий період у Чехії, і у місті Шумперк побачив афішу гітариста. Прочитавши дату та час концерту я з друзями приїхав в селище Лібіна на концерт, де вперше послухав Ш. Рака. Цей концерт дуже запам'ятався мені. А коли вступив до аспірантури, і постало завдання вибору тематики дисертації, то я згадав про цей концерт. Мій науковий керівник, Віолетта Григорівна Дутчак, підтримала цю ідею, дала завдання зібрати інформацію, отримати ноти, записи, і так розпочалося дослідження цієї теми. Ми зустрічалися зі Ш. Раком декілька разів, він мені багато розповідав про себе, свою родину, свої твори.

Історія його українського коріння наступна. Ш. Рак – син офіцера радянської армії та військової медсестри, які під час закінчення II світової війни були у Празі. Йому на той час було 2-3 місяці. У його матері Василю Сливки не було всіх належних документів, і вона мусила повернутися у Закарпатську

область. Проте, коли документи були готові, то назад до Чехії її не пустили через те, що кордони вже були закриті. Василина залишила сина своїй подрузі на деякий час. Але оскільки комунікації не було, мати не приїхала, подруга віддала хлопчика у будинок сироти. Пізніше сім'я Рак його усиновили і Штефан пригадує спомини з глибокого дитинства, коли йому було років 4-5, пам'ятає, що приїжджала жінка, яка плакала біля воріт. Це була його рідна мама, яка просила повернути їй сина, але сім'я Рак не погодилися цього зробити, тому що любили його, і це була їх єдина дитина. Про своє справжнє походження він дізнався набагато пізніше, й у 2010 році на передачі «Жди меня» в ефірі каналу «Інтер», він зустрівся зі своїм рідним братом.

Про формування його творчого шляху можна сказати, що починав він як художник-фотограф, і ця пристрасть у нього залишилася, навіть тепер його фото займають призові місця на багатьох міжнародних конкурсах. А з гітарою Ш. Рак познайомився через потребу самовираження, оскільки в часи його молодості гітара була дуже популярним інструментом. Кажучи словами самого композитора: «потрібно було бути цікавим для дівчат». І як результат, ми бачимо ці феноменальні успіхи його як виконавця і композитора.

Про особливості виконавства зазначу, що це неординарний гітарист, він інтерпретує гітару як оркестр, додає до її тембрального звучання і голос, і спів, і підтоптування ногами, і перкусійні ефекти по деці. Технічні можливості його інструмента безмежні, але якщо говорити про його ментальну сторону виконавства і творчості в цілому, то він дуже обізнана людина, і всі свої знання й враження поєднує у своїй творчості, перетворює в оригінальний музичний твір.

2) Кандидат мистецтвознавства, доцент Опарик Л.М.:

Дякую за цікаву постать, яку Ви виносите сьогодні на наш розгляд. Звичайно кожна творча особистість унікальна, але явище універсалізму в гітарному мистецтві кінця XX – початку XXI ст. не одиначне. Зокрема, я не могла позбутися постійного порівняння зі знаменитим французьким універсалом-гітаристом Р. Дієнсом. Чи були у Вас спроби проведення паралелей з відомими композиторами і виконавцями-віртуозами? І я вже не говорю, що в українському гітарному мистецтві теж багато універсалів.

Друге запитання. Чи фігурує у Вас у роботі поняття інструментального театру, впливи фламенко на стилістику гри Ш. Рака?

І про ваш виконавський досвід третє питання, чи грали Ви твори Ш. Рака?

Відповідь. Дякую. У роботі явище універсалізму досліджене досить ґрунтовно. Проте в дисертації розглядається еволюція цих процесів в гітарному мистецтві, починаючи від А. Сеговії. Конкретні паралелі з іншими гітаристами, сучасниками Ш. Рака я не проводив, дякую, зверну увагу.

Поняття інструментального театру я згадую опосередковано, з позиції віртуозності виконавця, його комунікації з публікою. Щодо техніки фламенко, то вона швидше стала мотивацією нових пошуків виразності у Ш. Рака. Проте Ш. Рак грає разгiадо п'ятьма пальцями, використовує різноманітні тембральні

ефекти на гітарі. У нього є твори з технікою схожою на фламенко, як його відоме тремоло, але це не фламенко, це просто манера, стиль його виконання, імпровізації, він розвиває кожну мелодію з маленької теми до оркестрового гітарного тутті. Також він використовує інші різноманітні техніки звуковидобування лівою і правою рукою.

Коли я почав знайомитися з музикою Ш. Рака, то грав «Румунську Хору», блискучий технічний твір.

3). Кандидат мистецтвознавства, доцент Федорняк Н.Б.

Скажіть будь ласка, чи є твори Ш. Рака у репертуарі сучасних українських виконавців? І ще питання про його методику, чи в нього є опубліковані методичні рекомендації, школи гри?

Твори Ш. Рака поступово входять до репертуару українських виконавців, зокрема, він щільно співпрацює з харківською гітарною школою виконавства, зокрема з В. Доценком. Надіюся, що моя робота також пришвидшить цей процес.

Щодо методики, то у спілкуванні з Ш. Раком, він наголошував, що радив би починати навчання з гітарної школи Е. Пухоля, на якій він сам вчився. Він також зазначав, що для своїх студентів він рекомендує повне вивчення грифу інструмента. Коли студент оволодіє всім грифом, він отримає всю площину можливостей, і лише тоді можна досягти майстерності. Відома його методика десятипальцевої гри на інструменті, особлива робота з великим пальцем лівої та мізинцем правої ще на початкових етапах освоєння інструмента. І також Ш. Рак зазначав про практичну методику колективного навчання, де на своїх ансамблевих уроках навчає студентів імпровізувати, задає різні завдання учасникам ансамблю щодо колективного музикування й імпровізації. Загалом, методика Ш. Рака цікава і нестандартна. Вона відображена у його інтерв'ю, матеріалах особистого сайту, але як окреме видання відсутня.

4). Кандидат мистецтвознавства, професор Серганюк Л.І.:

Чи є у доступі нотні матеріали Ш. Рака в Україні і загалом?

Відповідь. На скільки мені відомо, в Україні не видавалися ноти Ш. Рака та доступ до цих джерел є. Деякі збірники доступні для купівлі в інтернеті, є окремі твори у вільному доступі на особистому сайті композитора. Проте багато ще залишається у рукописах, імпровізаціях, і потребує нотної фіксації.

5) Кандидат мистецтвознавства, професор Волощук Ю.І.:

Чи практикується у педагогіці й у вихованні гітариста-професіонала використання барокових творів, які перекладені для гітари, якщо так, то у чому їх значення?

Відповідь. Дякую за запитання. Звичайно практикується, більшість барокової музики не була написана для гітари, але є багато перекладів для гітари з лютні, клавіру, скрипки, віолончелі. Така аранжована музика дуже розвиває ліву руку гітариста, адже вона потребує іншої постановки, звуковидобування,

фразування та ін. це також і знайомство із особливостями стилістики того часу. Барокова і ренесансна музика широко використовуються у гітарній практиці, вони створюють особливий стильовий колорит, але, водночас, потребують надзвичайної виразності й прозорості фактури.

5). Кандидат мистецтвознавства, доцент Палійчук І.С.:

У мене не стільки запитання, скільки побажання. Детально ознайомившись з вашою дисертацією, хочу відзначити, що однією із її сильних сторін є джерельна база. Автором опрацьовано дуже різнопланову джерельну базу, це і музикознавчі праці, і історико-культурологічні, інтернет ресурси, нотний і звуковий масиви. У зв'язку з цим, я б рекомендувала у вступі, де представлено теоретичну й методологічну базу дисертації, а також у підрозділі 1.1 конкретизувати прізвища авторів праць за здійсненими проблемними тематичними напрямками, це надасть чіткості і структурованості роботі.

Також хочу відзначити іншу сильну сторону вашої роботи це є аналітична характеристика певних композицій Штепана Рака. Однак побажання, знову ж таки, будуть стосуватися джерельної бази, яку було б доцільно збагатити працями з музичної стилістики О. Деревянченко, А. Калиниченко, Л. Мельник, а також дослідженнями стосовно виконавського аналізу М. Коннової, програмності у музиці А. Мухи. Що би сприяло ще глибшому опрацюванню жанрово стильових особливостей окремих академічних положень гітарних композицій Штефана Рака. Таке підсилення роботи фундаментальними працями додасть роботі більшої переконливості.

Відповідь. Дуже дякую за рекомендації. Врахуємо до тексту дисертації.

6). Кандидат мистецтвознавства, доцент Булда М.В.:

У підрозділі 2.1 ви розглядаєте гітарне мистецтво у контексті народно-інструментальної традиції. Як саме чеський фольклор чи інша національна музична традиція вплинула на його індивідуальний стиль?

І друге питання, який на вашу думку є найбільш репрезентативний твір композитора для розуміння його універсалізму і чому?

Відповідь. Дякую за запитання. На його індивідуальний стиль вплинули не тільки слов'янські культури, зокрема чеська. Це, до прикладу, також культура і традиції східних країн, що виявляє у його творчості ознаки орієнталізму. Але, зазначу, що Ш. Рак позиціонує себе чеським митцем, тому у його творах так багато елементів традиційних народних жанрів – пісень і танців, пошана до історії Чехії, її видатних постатей. Впливи інших культур виявляються у програмності музики, стилізації звучання інструментів, мелодики та гармонії інших народів.

Щодо другого питання. Важко виокремити якийсь один твір. Якщо брати технічну сторону, то більшість гітаристів грають «Румунський танець. Хора» як твір ефектний, віртуозно-технічний. Та, на мою думку, Штефан Рак не в показовій ефектності. Для мене більш близька його духовна, ментальна сторона

виконавського і композиторського мислення, що спостерігається у його коментарях перед творами, у образності його ідей творчості, пошуку глибоких сакральних тем для відображення, як наприклад «Пісня для Давида».

4. Виступ наукового керівника доктора мистецтвознавства, професора Дутчак В.Г.

Дутчак В.Г. відзначила, що ініціатива тематики дисертації аспіранта отримала її зустрічну пропозицію, оскільки саме тоді вперше було озвучена історія українського походження Ш. Рака відомим дослідником Миколою Мушинкою. Дисертант активно співпрацював із митцем, отримав від нього великий емпіричний матеріал. Це дійсно унікальна постать, яка заслуговує на те, щоби про нього написали таку комплексну роботу.

Аспірант апробував свої напрацювання на багатьох конференціях в Україні та за кордоном, в Польщі і Чехії. Робота дисертанта пройшла перевірку на антиплагіат, яка показала відповідність роботи загальноприйнятим стандартам. За матеріалами дисертації опубліковано 4 фахові статті, 2 статті у міжнародних виданнях, 8 публікацій у матеріалах міжнародних та всеукраїнських наукових конференцій, збірниках наукових статей, інтернетжурналі.

Аспірант Петро Стрижиборода виконав всі розділи індивідуального плану наукової роботи. Його дисертація на тему *«Творча діяльність Штепана Рака (Чехія) в контексті розвитку академічного гітарного мистецтва кінця ХХ – початку ХХІ століття»* повністю відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами) та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом МОН України від 12.01.2017 р. № 40 (зі змінами), та може бути представлена до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

5. Виступи присутніх членів семінару з оцінкою дисертації.

Канд.мист., доцент Князев В.Ф. В першу чергу хочу відзначити актуальність теми, дисертаційного дослідження, яка не викликає жодного сумніву, оскільки присвячена осмисленню творчої діяльності, Ш. Рака – вагомої постаті у сучасному гітарному мистецтві, чий композиторський виконавський і педагогічний доробок ще не отримав належне, підкреслю, комплексне висвітлення в українському і взагалі в зарубіжному музикознавстві. Ще раз відзначаю цінність і новизну введення у науковий обіг значного нотографічного матеріалу, що дасть змогу залучати анонсовані композиції у репертуарний доробок наших гітаристів, і розширить їхній концертний репертуар. Рекомендую дисертацію до подачі в спеціалізовану вчену раду.

Канд.мист., професор Волощук Ю.І. Вважаю, що дуже актуальна тематика дисертації, цікаво і багатогранно висвітлена творчість Ш. Рака, його виконавська та композиторська творчість. Усі поставлені завдання виконані, результати відображені у висновках. Усі публікації автора відповідають вимогам

Постанови КМ України № 44 (зі змінами). підтримую рекомендацію роботи до захисту.

Канд. мист., професор Серганюк Л.І. Писати про живого виконавця, композитора, педагога надзвичайно складно. Я сама це пережила, коли писала дисертацію про видатну композиторку сучасності Лесю Дичко. Тому я підтримую тих дослідників, які займаються персоналіями. Відзначу, що мені імponує заглибленість аспіранта в тематику роботи, його широкі знання й орієнтація у проблематиці. Рекомендую дисертацію до захисту.

Канд. мист., доцент Опарик Л.М. Я підтримую цю роботу, оскільки вона виходить з власного виконавського досвіду і з власних виконавських пристрастей. Рекомендую також звернути увагу на європейський контекст Вашого дослідження, підкреслити його у висновках. Рекомендую дисертацію до подання на захист.

Канд. мист., доцент Палійчук І.С. Підтримую роботу, відзначу, що вона не лише актуалізує творчість Ш. Рака, але й загалом українсько-чеські зв'язки, сприяє новим дослідженням і пошукам у сфері гітарного мистецтва. Рекомендую дисертацію до подачі в спеціалізовану вчену раду.

Док. мист., професор Фабрика-Процька О.Р. Я хочу відзначити широку апробацію роботи аспірантом на численних конференціях, зокрема у Польщі та Чехії. Про дисертацію також скажу, що вона легко читається, виклад матеріалу логічно-послідовний, українська мова чітка, літературна. Предмет, об'єкт, мета і завдання є достатньо обґрунтованими. Зміст дисертації засвідчує, що всі завдання виконані, а мету досягнуто, висновки логічно узгоджені з основними положеннями дослідження та достатньо аргументовані. Робота ґрунтується на трьох розділах, кожен з яких є особливим унікальним. Диференційовані й проаналізовані модуси програмності, стильові моделі виконавства, яскраві приклади творів композитора.

Вважаю, що дисертація Петра Володимировича Стрижибороди є самостійною логічною завершеною роботою, яка методологічно і теоретично обґрунтована та виконана на високому професійному рівні, не порушуючи принципів академічної доброчесності. За актуальністю, науковою новизною, теоретичним і практичним значенням, дисертаційна робота повністю відповідає вимогам і я рекомендую її до захисту.

Док. мист., професор Черепанин М.В. Відзначу чітку структурованість роботи, її послідовність викладу, висновки й ілюстративний матеріал у додатках. Дисертацію бажано обов'язково пізніше видати у форматі книги. Рекомендую також переглянути окремі підрозділи, що вміщують аналізи творів, уникнути роздробленості й деталізації аналізів. Окремі стилістичні і механічні помилки мною відзначені, тому їх пропоную виправити до подачі в спеціалізовану раду.

6. В обговоренні дисертаційної роботи взяли участь канд. мист., доцент Князєв В.Ф., канд. мист., професор Волощук Ю.І., канд. мист., професор Серганюк Л.І., канд. мист., доцент Опарик Л.М., канд. мист., доцент Палійчук І.С., док. мист., професор Фабрика-Процька О.Р., док. мист., професор Черепанин М.В.

Заслухавши публічну презентацію наукових результатів дисертації Стрижибороди Петра Володимировича та обговоривши її на фаховому семінарі кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва, прийнято наступні висновки щодо дисертації: рекомендувати для подання до розгляду та захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

7. Висновок про перевірку дисертацій та наукових публікацій здобувача на виявлення порушення академічної доброчесності з наданням довідки (додається).

УХВАЛИЛИ:

ПРИЙНЯТИ такий висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Стрижибороди Петра Володимировича на тему **«Творча діяльність Штепана Рака (Чехія) в контексті розвитку академічного гітарного мистецтва кінця XX – початку XXI століття»** зі спеціальності 025 Музичне мистецтво.

ВИСНОВОК

фахового семінару
кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва
Карпатського національного університету імені Василя Стефаника
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації на
здобуття ступеня доктора філософії

СТРИЖИБОРОДИ ПЕТРА ВОЛОДИМИРОВИЧА

на тему:

«Творча діяльність Штепана Рака (Чехія) в контексті розвитку академічного гітарного мистецтва кінця XX – початку XXI століття»

(галузь знань 02 «Культура і мистецтво»,
спеціальність 025 «Музичне мистецтво»)

1. **Актуальність теми дослідження** визначають вагомі здобутки гітариста Ш.Рака (Чехія) в галузях композиторської, виконавської, педагогічної діяльності, що потребують їх теоретичного осмислення та введення до наукового обігу. Попри активне наукове осмислення гітарного мистецтва, творчість Штепана Рака сьогодні представлено винятково музично-публіцистичними виступами, критичними відгуками-рецензіями у виданнях світу як рефлексії на виконавські виступи митця, а також незначною кількістю дипломних (бакалаврських та магістерських) досліджень, здійснених за кордоном (Чехія, Словаччина). В українському мистецтвознавстві та виконавстві творчий доробок Ш.Рака хоча й відомий на рівні знайомства з нотними виданнями та аудіо-творчістю митця, вибіркового репертуарного навчального та сценічного використання (концерти, конкурси, фестивалі), проте наукового осмислення ще не отримав. Найповніші на сьогодні узагальнення багатьох актуальних питань розвитку сучасного гітарного мистецтва серед українських мистецтвознавців представлені дослідженнями Ф. Берната, В. Доценка, О. Дроздової, О. Жерздева, Т. Іваннікова, О. Кригіна, М. Михайленка, Є. Мошака, Ю. Ніколаєвської,

В. Ткаченко та ін., проте місце Ш. Рака в них або не виокремлено, або подано частково чи епізодично. Зокрема, у вищезгаданих роботах розглядаються органологічні особливості гітарного інструментарію, жанрово-стильові аспекти композиторської творчості, специфіка виконавського стилю митців, педагогічні регіональні школи. Проте творчість і здобутки Ш. Рака викликають значне зацікавлення серед українських і зарубіжних дослідників.

Оскільки на сьогодні в українському музикознавстві відсутнє цілісне дослідження творчості Штепана Рака, залишається актуальною потреба введення аналізу композиторського, виконавського та педагогічного доробку митця в теорію і практику українського та світового гітарного мистецтва.

2. Зв'язок теми дослідження з планами науково-дослідних робіт.

Дисертація виконана на кафедрі музичної україністики та народно-інструментального мистецтва Навчально-наукового інституту мистецтв Карпатського національного університету імені Василя Стефаника» згідно планів науково-дослідної роботи закладу вищої освіти та наукової тематики кафедри: «Народно-інструментальна музика України і зарубіжжя: аспекти взаємодії фольклорного і академічного напрямів» 2013–2023 рр. (державний реєстраційний номер 0113U006389), «Творчий універсалізм митців української діаспори ХХ – початку ХХІ століття: ідентифікаційний, комунікаційний, синергетичний виміри» 2022–2024 рр. (державний реєстраційний номер 0122U000893), «Музичне мистецтво в історико-культурній еволюції композиторської творчості та виконавства» (державний реєстраційний номер 0125U000103) з 2025 р.

Тему дисертації затверджено 31 жовтня 2017 р. (протокол № 10) на засіданні Вченої ради ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

3. Особистий внесок здобувача полягає в тому, що дисертація, опубліковані наукові статті, тези, в яких викладено основні положення роботи, виконані самостійно і відповідають спеціальності й галузі музичного мистецтва. Вперше до наукового обігу вводяться:

- авторська концепція універсалізму Штепана Рака у контексті народно-інструментального мистецтва ХХ – початку ХХІ століть;
- програмні модуси композиторського доробку митця: *звуконаслідувальний, фольклорний, жанровий, парафрастичний, психологічно-настрійний, меморіальний, образотворчий, літературний, релігійно-сакральний.*
- обґрунтування інтерпретаційних моделей виконавства Ш. Рака, – *авторська імпровізаційна; стилізаційна, наративно-образна, технічно-експериментальна, духовно-філософська, синтетична (міжкультурна) моделі.*

4. Практичне значення очікуваних результатів полягає в можливості застосування музикантами-виконавцями основних концептуальних позицій та матеріалів музикознавчих аналізів у процесі виконання гітарних творів, розглянутих у дослідженні. Матеріали дослідження сприятимуть розширенню площини дослідження гітарного мистецтва, зокрема актуалізації здобутків Ш. Рака для теорії та практики гри на гітарі, введенню до репертуарної складової

гітаристів творчості митця, переосмислення практичних аспектів навчання гітаристів. Результати дисертації можуть бути використані при написанні наукових досліджень мистецтвознавчого та культурологічного характеру, у навчально-методичній роботі гітаристів – аналізі теоретичних і практичних засад гри на гітарі, зокрема на етапах початкового навчання та формуванні репертуару гітаристів, написанні методичних рекомендацій, підручників, посібників, окремих лекцій та практичних занять для здобувачів освіти різних рівнів у закладах освіти, культури і мистецтва України, а також для підвищення кваліфікації викладачів класу гітари.

5. Ступінь новизни основних результатів дисертації зумовлений метою і комплексом поставлених завдань. У дисертації *вперше* в українському мистецтвознавстві:

- *введено до наукового обігу* аналіз напрямів діяльності видатного чеського гітариста Штепана Рака крізь призму творчого універсалізму;
- *систематизовано* жанрову і тематичну площини його оригінальних творів для гітари;
- *виявлено* стильові особливості виконавської манери Ш. Рака;
- *здійснено* аналіз та диференціацію програмних модусів творчості митця;
- *узагальнено* освітньо-педагогічні принципи гітариста;
- *проаналізовано* значення творчості Ш. Рака для світового загалом і українського зокрема, гітарного виконавства кінця XX – початку XXI ст., у т. ч на прикладах концертно-гастрольної та звукозаписної діяльності.

Також у роботі:

- *продовжено* характеристику вимірів академізації гітарного мистецтва; аналіз джерелознавчої бази дослідження сучасної гітарної музики; класифікацію специфічних прийомів гри на гітарі;
- *доповнено* персоніологічний аналіз характеристики творчості Ш. Рака;
- *набув подальшого розвитку* аналіз гітарного мистецтва кінця XX – початку XXI століть, зокрема його композиторських, виконавських, педагогічних аспектів у контексті феноменології явищ (за Тимуром Іванніковим).

6. Використання (апробація) результатів роботи. Основні положення роботи були представлені у формі доповідей на науково-практичних конференціях упродовж 2017–2025 років:

- Виступи на звітних конференціях викладачів та аспірантів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (м. Івано-Франківськ) під час навчання в аспірантурі (2017–2021 рр.).
- Виступ на міжнародній науково-практичній конференції «Культурні домінанти в реаліях XXI століття» (15–16 листопада 2018 р., м. Рівне), заочна участь з доповіддю.
- Виступ на всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні проблеми народно-інструментального виконавства в Україні» (17–18 травня 2019 р., м. Рівне), заочна участь з доповіддю і публікацією матеріалів.
- Виступ на міжнародній науково-практичній конференції «Музичне мистецтво XXI ст.: історія, теорія, практика» (1–3 травня 2019 р.,

м. Дрогобич), заочна участь з доповіддю і публікацією матеріалів.

- Виступ на міжнародній науково-практичній конференції «Семіосфера культури в просторі сучасності» (30 вересня – 2 жовтня 2019 року, м. Львів), заочна участь з доповіддю.

- Виступ на міжнародній науково-практичній конференції «Народно-інструментальне мистецтво на зламі XX – XXI століть» (29 листопада 2019 р., м. Дрогобич), заочна участь з доповіддю з публікацією матеріалів.

- Виступ на міжнародній науково-практичній конференції «Музичне мистецтво XXI ст.: історія, теорія, практика» (29 квітня – 1 травня 2020 р., м. Дрогобич), заочна участь з доповіддю і публікацією матеріалів.

- Виступ на міжнародній науково-практичній конференції «Народно-інструментальне мистецтво на зламі XX – XXI століть» (4 грудня 2020 р., м. Дрогобич), заочна участь з доповіддю і публікацією матеріалів.

- Виступ на міжнародній музикологічній конференції «Яначкіана»/«Janáčkiana» (5–6 листопада 2020 р., м. Острава, Чехія), онлайн участь з доповіддю і публікацією статті.

- Виступ на міжнародній музикологічній конференції «Яначкіана»/«Janáčkiana» (2–3 червня 2022 р., м. Острава, Чехія), очна участь з доповіддю.

- Виступ на міжнародній науковій конференції «На пограниччі культур і народів»/«Na pograniczach kultur i narodów» (12–14 вересня 2019 р., м. Сянок, Польща), очна участь з доповіддю і публікацією статті.

- Виступ на міжнародній науковій конференції «На пограниччі культур і народів»/«Na pograniczach kultur i narodów» (10–11 вересня 2020 р., м. Сянок, Польща), онлайн участь з доповіддю.

- Виступ на міжнародній науковій конференції «На пограниччі культур і народів»/«Na pograniczach kultur i narodów» (16–18 вересня 2021 р., м. Сянок, Польща), очна участь з доповіддю.

- Виступ на міжнародній науковій конференції «Українське мистецтво, культура, освіта: актуальні проблеми, тенденції та перспективи розвитку» (25–28 травня 2021 р., м. Івано-Франківськ), очна участь з доповіддю і публікацією матеріалів.

- Виступ на міжнародній науковій конференції «На пограниччі культур і народів»/«Na pograniczach kultur i narodów» (15–17 вересня 2022 р., м. Сянок, Польща), очна участь з доповіддю.

- Виступ на міжнародній науковій конференції «На пограниччі культур і народів»/«Na pograniczach kultur i narodów» (14–16 вересня 2023 р., м. Сянок, Польща), онлайн участь з доповіддю.

- Виступ на міжнародній науковій конференції «На пограниччі культур і народів»/«Na pograniczach kultur i narodów» (11–13 вересня 2024 р., м. Сянок, Польща), онлайн участь з доповіддю.

- Виступ на міжнародній інтернет-конференції «Творчий універсалізм у культурі, мистецтві, освіті: ідентифікаційний, комунікаційний, синергетичний виміри» (23–24 травня 2024 р., м. Івано-Франківськ), онлайн участь з доповіддю і публікацією матеріалів.

- Виступ на XXI Міжнародній науково-практичній конференції «Національна ідентичність крізь призму сучасних катаклізмів: історико-культурний контекст» (20–21 листопада 2025 р., м. Рівне), онлайн участь з доповіддю.

7. Особиста участь автора в одержанні наукових та практичних результатів, що викладені в дисертаційній роботі.

Дисертаційна робота виконана на кафедрі музичної україністики та народно-інструментального мистецтва, науковий керівник – доктор мистецтвознавства, професор, завідувачка кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва **Дутчак Віолетта Григорівна**.

Робота є результатом самостійних досліджень Стрижибороди Петра Володимировича шляхом введення до українського мистецтвознавства творчих здобутків Штепана Рака у площинах його композиторської творчості для гітари, виконавського стилю, навчально-педагогічних принципів, їх презентації в Україні. Дисертація є самостійною роботою, здійсненою в галузі музичного мистецтва.

3 фахові, 2 зарубіжні й 7 апробаційних публікацій автора є одноосібними. Фахова стаття (у виданні «*Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*», 2025 р.) та публіцистична стаття у інтернет-виданні «Музика» (2020 р.), які надруковані у співавторстві з науковим керівником В. Г. Дутчак, ґрунтуються на авторських матеріалах і висновках.

8. Перелік публікацій за темою дисертації. За результатами дослідження опубліковано 14 наукових публікацій: з них 4 статті у фахових виданнях України категорії «Б», 2 статті у міжнародних виданнях; 8 апробаційних публікацій у матеріалах всеукраїнських та міжнародних конференцій, збірниках наукових праць, інтернет-журналі.

Публікації, в яких відображені основні результати дослідження
Статті у фахових виданнях України

1. Стрижиборода П. Гітарна творчість Штепана Рака: жанрово-стильовий та образно-тематичний аспекти. *Вісник КНУКІМ. Серія: Мистецтвознавство*. 2020. Вип. 42. С. 141–147.
DOI <https://doi.org/10.31866/2410-1176.42.2020.207643>
URL: <http://arts-series-knukim.pp.ua/article/view/207643>
2. Стрижиборода П. Специфіка освітньо-педагогічних принципів гри на гітарі у практиці Штепана Рака (Чехія). *Fine Art and Culture Studies*. 2022. №6. С. 41–47. DOI <https://doi.org/10.32782/facs-2022-6-6>
URL: <http://www.journals.vnu.volyn.ua/index.php/art/article/view/936>
3. Стрижиборода П. Гітарна творчість Штепана Рака як утілення «образу світу». *Актуальні питання гуманітарних наук: Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2023. Випуск № 66, том 3. С. 61–67. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/66-3-9>

URL: <http://www.aphn-journal.in.ua/66-3-2023>

4.Дутчак В., Стрижиборода П. Засади універсалізму творчості Штепана Рака (до 80-річного ювілею з дня народження). *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2025. № 3. С. 225–230.

DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.3.2025.344420>

URL: <https://journals.urau.ua/visnyknakkkim/article/view/344420>

Статті у зарубіжних виданнях

5. Stryzhyboroda P. Štěpán Rak's guitar creativity in the context of Slavic interactions. *Na pogrniczach: Instytucje i ludzie pogrnicza*. Seria «Na pogrniczach Kultur i Narodow». T.XIV. Sanok: Uczelnia Panstwowa im. Jana Grodka w Sanoku. 2020. S. 239–247.

URL:

<https://up-sanok.edu.pl/biblioteka/wydawnictwa/wydawnictwa-uczelniane/details.36.html>

6. Stryzhyboroda P. Štěpán Rak's guitar creativity in the context of international interactions. *JANÁČKIANA 2020. Sbornik z 35.ročníku mezinárodní online muzikologické konference Janáčkiana 2020, konané ve dnech 5. a 6. listopadu 2020* / Editori: David Kozel, Karel Steimetz. Ostrava: Ostravská Univerzita, 2021. S. 251–256.

URL:

<https://dokumenty.osu.cz/pdf/khv/janackiana/prispevky2020/petro-stryzhyboroda-Step-an-raks-guitar-creativity-in-the-context-of-international-interactions.pdf>

Публікації, які додатково відображають результати дисертації Статті апробаційного характеру

7.Стрижиборода П. Творчість Штепана Рака в контексті розвитку гітарного мистецтва другої половини ХХ – початку ХХІ ст. *Музичне мистецтво ХХІ століття: історія, теорія, практика: збірник наукових праць інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*, ред.-упор. А. Душний. Дрогобич-Кельце-Каунас-Алмати-Баку: Посвіт. 2019. В. 5. С. 436–444.

8. Стрижиборода П. Засади програмності у гітарній творчості Штепана Рака. *Актуальні проблеми народно-інструментального виконавства в Україні: історія і сучасність: збірник наукових праць*. Рівн. держ. гуманіт. ун-т, Ін-т. мистецтв, ред-упор. Л. Горіна. Рівне: Волинські обереги. 2019. С. 103–108.

URL:

<http://repository.rshu.edu.ua/id/eprint/10592/1/%D0%9A%D0%BE%D1%80%D0%B5%D0%B9%D1%87%D1%83%D0%BA%20%D0%9C.%D0%9F.%2C%20%D0%91%D0%BE%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%87%D1%83%D0%BA%20%D0%90.%D0%AF.pdf>

9. Стрижиборода П. Програмна ідентифікація у гітарній творчості Штепана Рака

(на прикладі сюїти «Хвала чаю»). *Народно-інструментальне мистецтво на зламі XX – XXI століть*: збірник матеріалів та тез XIII-тої міжнародної науково-практичної конференції (ДДТУ ім. І. Франка, 29.11.2019, м. Дрогобич), ред.-упор. А. Душний, Б. Пиц. Дрогобич: Посвіт. 2019. С. 120–123.

10. Стрижиборода П. Концертний проєкт «VIVAT COMENIUS» у сучасному гітарному мистецтві. *Музичне мистецтво XXI століття: історія, теорія, практика*: збірник наукових праць інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, ред.-упор. А. Душний. Дрогобич-Кельце-Каунас-Алмати-Баку: Посвіт. 2020. В. 6. С. 133–140.

11. Стрижиборода П. Взаємодія музики і образотворчого мистецтва у гітарній творчості Штепана Рака (на прикладі сюїти «Ієронім Босх»). *Народно-інструментальне мистецтво на зламі XX – XXI століть: збірник матеріалів та тез XIV-ї міжнародної науково-практичної конференції (ДДПУ ім. І. Франка, 04.12.2020, м. Дрогобич) / [редактор-упорядник А. Душний]. Дрогобич: Посвіт, 2020. С. 99–102.*

12. Дутчак В., Стрижиборода П. Штепан Рак – «Паганіні у гітарному виконавстві». *Музика: український інтернет-журнал*. 15 серпня 2020 р. URL: <http://mus.art.co.ua/shtepan-rak-paganini-u-hitarnomu-vykonavstvi/>

13. Стрижиборода П. Освітньо-педагогічні принципи гітарної методики Штепана Рака (Чехія). *Українське мистецтво, культура, освіта: актуальні проблеми, тенденції та перспективи розвитку: збірник наукових праць (за матеріалами Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції 25–28 травня 2021 р.). До 20-річчя Навчально-наукового Інституту мистецтв ДВНЗ Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника*. Випуск 3. Івано-Франківськ: «Фоліант», 2021. С. 50–52.
URL: <https://art.cnu.edu.ua/materialy-mizhnarodnoi-internet-konf/zbirnyk-3-2019/>

14. Стрижиборода П. Універсалізм творчості Штепана Рака (Чехія): композитор, виконавець-гітарист, педагог. *Творчий універсалізм у культурі, мистецтві, освіті: ідентифікаційний, комунікаційний, синергетичний виміри: збірник наукових праць (за матеріалами Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції 24–25 травня 2024 р.): електронне видання. Навчально-науковий інститут мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника*. Івано-Франківськ: «Ксерограф», 2024. С. 129–131.
URL: <https://art.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/9/2025/02/zbirnyk-naukovykh-prats-1.pdf>

9. Наукове значення виконаного дослідження із зазначенням можливих наукових галузей та розділів програм навчальних курсів, де можуть бути застосовані отримані результати.

Отримані результати можуть бути застосовані в галузях знань вищої освіти «Культура і мистецтво» (спеціальність «Музичне мистецтво»). Зокрема, у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника матеріали дисертації можна використати для підготовки спеціальних та узагальнюючих праць під час розробки навчальних курсів спеціальностей «Музичне мистецтво» і «Культурологія» підготовки доктора філософії, спеціальності «Музичне мистецтво» підготовки бакалаврів і магістрів, зокрема у основних і вибіркових освітніх компонентах «Фах» (гітара), «Історія світової музики», «Історія виконавства на народних інструментах», «Методика гри на народних інструментах», «Музично-теоретичні дисципліни (Аналіз музичних форм)».

10. Практична цінність результатів дослідження із зазначенням конкретного підприємства або галузі народного господарства, де вони можуть бути застосовані.

Результати дослідження можуть бути застосовані органами державної влади (зокрема відділами культури, бібліотечними установами), закладами вищої освіти музичного мистецького спрямування, культурно-мистецькими осередками у плануванні заходів і концертно-мистецької діяльності, а також засобами масової інформації у підготовці культурно-мистецьких програм.

11. Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладення. Дисертація за структурою, мовою та стилем викладення відповідає вимогам МОН України.

ВВАЖАТИ:

1. Що дисертаційна робота Стрижибороди Петра Володимировича на тему: «Творча діяльність Штепана Рака (Чехія) в контексті розвитку академічного гітарного мистецтва кінця XX – початку XXI століття», є завершеною науковою працею, у якій розв'язано конкретне наукове завдання – узагальнення здобутків Штепана Рака у контексті гітарного мистецтва сучасності.

2. За темою дисертації опубліковано 14 наукових публікацій, де повністю відображені основні результати дисертації, з них: 4 статті у фахових виданнях України категорії «Б» (з них 1 – у співавторстві з науковим керівником), 2 статті у міжнародних виданнях; 7 статей і тез у матеріалах всеукраїнських і міжнародних конференцій, 1 публіцистична стаття (у співавторстві з науковим керівником).

3. Дисертація відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12 січня 2017 р. (зі змінами) «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 зі змінами).

РЕКОМЕНДУВАТИ дисертаційну роботу «Творча діяльність Штепана Рака (Чехія) в контексті розвитку академічного гітарного мистецтва кінця XX – початку XXI століття», подану Стрижибородою Петром Володимировичем на

здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» до розгляду та захисту у спеціалізованій вченій раді Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Розглянувши заяви і документи голови СВР, рецензентів і опонентів та встановивши, що подані документи відповідають вимогам до членів спеціалізованої вченої ради згідно Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 зі змінами).

ПРОПОНУВАТИ вченій раді Карпатського національного університету імені Василя Стефаника призначити наступний склад разової ради:

1. Голова разової спеціалізованої вченої ради – Черепанин Мирон Васильович – доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

Публікації:

1. **Cherepanyn M., Dutchak V., Paliichuk I., Bulda M., Zhovnir S., Spodarenko V.** Creativity of of Astor Piazzolla in the context of the development of folkinstrumental performance. AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research.

2023. SPECIAL ISSUE NO.: 13/01/XXXIV. (VOLUME 13, ISSUE 1, SPECIAL ISSUE XXXIV.). P. 84–90.

<https://www.magnanimitas.cz/13-01-xxxiv>

<https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/130134/PDF/130134.pdf>

Keywords: Astor Piazzolla; tango genre; new tango; Argentine musical culture, **creativity and performance; folk-instrumental art; folk-instrumental performance of Ukraine; performance interpretation**

2. **Черепанин М., Булда М.** Становлення жанру танго в контексті творчості Астора П'яцолли. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку (напрям: мистецтвознавство)*. № 44. Рівненський державний гуманітарний університет. Рівне, 2023. С. 52–57. DOI: [10.35619/ucrpm.vi44.601](https://doi.org/10.35619/ucrpm.vi44.601)

Ключові слова: Астор П'яцолла, **жанри музики**, традиційне танго, «нуево танго», **композиторський стиль**, бандонеон.

3. **Черепанин М.** Звукозаписи композицій Василя Барвінського в архівних фондах Українського Вільного Університету (Мюнхен, Німеччина). *Актуальні питання гуманітарних наук*. Дрогобич, 2024. Випуск № 71. Том 3. С. 119–123. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/71-3-18>.

Ключові слова: культура української діаспори, Василь Барвінський, фортепіанні твори, **камерно-інструментальна музика**, архів Українського Вільного Університету (Мюнхен), **аудіо-звукозаписи**, **художня інтерпретація**, Любомир Горницький.

2. Рецензент – Фабрика-Процька Ольга Романівна – докторка мистецтвознавства, професорка, професорка кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Публікації:

1. Бурлаченко Б., **Фабрика-Процька О.** Українське ансамблеве інструментальне музикування за участі гітари кінця XX – початку XXI століть. Українська культура : минуле, сучасне, шляхи розвитку : наук. зб. Вип.49 / упоряд. і наук. ред. В.Г.Виткалов ; редкол.: Г.П.Чміль, В.Г. Виткалов, П.Е. Герчанівська та ін. ; наук.-бібліогр. редагування

наукової бібліотеки РДГУ. Рівне : РДГУ, 2024. 659 с. С. 317-324. DOI:

<https://doi.org/10.35619/ucpmk.vi49.874>

URL : <https://zbirnyky.rshu.edu.ua/index.php/ucpmk/article/view/900>.

Ключові слова: **гітара, інструментальне виконавство, гітарне мистецтво, ансамблеве музикування, репертуар, композитори.**

2. Бурлаченко Б., **Фабрика-Процька О.** Доробок українських композиторів для однорідних та мішаних ансамблів за участі гітари кінця XX – початку XXI століть. *Fine Art and Culture Studies*, 2, 2025. С. 222–228, doi: <https://doi.org/10.32782/facs-2025-2-31>.

Ключові слова: **гітарне виконавство, творчість, ансамблеве музикування, репертуар, однорідні ансамблі, мішані ансамблі, композиторський доробок**

3.**Fabryka-Protka, O.,** Pastushok, T., Kaplun, T., Gunder, L., & Hudakova, J. (2024). Cultural identity and its influence on performing arts: *Archetypes, reflections, interpretations*. *Multidisciplinary Reviews*, 8, 2024spe054 (Scopus)

DOI: <https://doi.org/10.31893/multirev.2024spe054>

Keywords: performance studies, cultural expression, artistic identity, **musical traditions, creative pedagogy, cultural reflection.**

Ключові слова: перформанс, культурне самовираження, художня ідентичність, музичні традиції, творча педагогіка, культурна рефлексія.

3. Рецензент – Палійчук Ірина Степанівна – кандидатка мистецтвознавства, доцентка, доцентка кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

Публікації:

1. Cherepanyn M., Dutchak V., **Paliichuk I.,** Bulda M., Zhovnir S., Spodarenko V. Creativity of of Astor Piazzolla in the context of the development of folkinstrumental performance. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*. 2023. SPECIAL ISSUE NO.: 13/01/XXXIV. (VOLUME 13, ISSUE 1, SPECIAL ISSUE XXXIV.). P. 84–90.

<https://www.magnanimitas.cz/13-01-xxxiv>

<https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/130134/PDF/130134.pdf>

Keywords: Astor Piazzolla; tango genre; new tango; Argentine musical culture, **creativity and performance; folk-instrumental art; folk-instrumental performance of Ukraine; performance interpretation**

2. **Палійчук І. С.** Жанрово-стильові особливості композиторської творчості Андрія Легкого: від авангарду до мінімалізму. *Музикознавча думка Дніпропетровщини*. Дніпро : ГРАНІ, 2025. Вип. 28 (1). С. 230–238.

<https://doi.org/https://doi.org/10.33287/222488>

<https://grani-print.dp.ua/index.php/mtd/article/view/733>

Ключові слова: українська музична культура, **світова музична культура, композиторська творчість, сучасні композиторські техніки, мінімалізм**, А. Легкий.

3. **Палійчук І.С.**, Ду Бохао Жанрово-стильова динаміка квартету саксофонів у світовій музичній культурі XIX–XX століть. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. 2024. № 1. С. 321–326.

DOI 10.32461/2226-3209.1.2024.302094

https://elib.nakkkim.edu.ua/bitstream/handle/123456789/5467/Visnyk_2024_1_Doi-321-326.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Ключові слова: саксофон, квартет, **виконавство, композиторська творчість, світова музична культура, жанрово-стильова динаміка**

4. Офіційний опонент – Черноіваненко Алла Дмитрівна – докторка мистецтвознавства, професорка, професорка кафедри народних інструментів Одеської національної музичної академії імені А.Нежданової (м. Одеса)

Публікації:

1. **Chernoivanenko, A.**, Jie, Y., Songwei, H., Yuyan, L., Chong, T. (2025). | A textura no sistema de meios artísticos e expressivos da música. Sapienza, Vol. 6 No. 3, e25056 (опуб. 20.09..2025)

<https://www.scopus.com/pages/publications/105017331362?origin=resultslist>

DOI <https://doi.org/https://doi.org/10.51798/sijis.v6i3.1080>

Keywords: means of musical expressiveness; **musical art; musical instrument; musical language; musical performance; musical texture; musical thinking; performance interpretation**

2. **Alla Chernoivanenko**, Duan Jinghan, Chen Huangqi, Zhang Jiahao, Wang Hauoyuan. (2024). Musical instrument in the structure of performance thinking // *AD ALTA*. Vol. 14, Special Issue (14/01-XL). Pp. 199-202.

<https://doi.org/10.33543/j.140140.199202>

<https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:001222983700032>

Keywords: **musical instrument; musical art; musical performance;** musical thinking; musical language; musical texture; sign; means of musical expression; musical semiotics; musical semantics; **interpretation; musical communication.**

3. Ян Цзе, **Черноіваненко А.Д.** Твори Й.С. Баха у сучасному гітарному репертуарі (на прикладі перекладень віолончельних сюїт). *Музичне мистецтво і культура*. Одеса: Гельветика, 2025. Вип. 44. С. 212-221.

<https://doi.org/10.31723/2524-0447-2025-44-15>

Ключові слова: **гітара, гітарне виконавство**, перекладення для гітари, **гітарний репертуар, музичні стиль і жанр**, виконавські та композиторські засоби виразовості, музична фактура

<https://music-art-and-culture.com/index.php/music-art-and-culture-journal/article/view/1089>

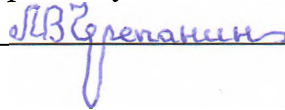
5. Офіційний опонент – Душний Андрій Іванович – кандидат мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри музично-теоретичних дисциплін та інструментальної підготовки Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (м. Дрогобич)

Публікації:

1. **Dushniy, A.,** Boichuk, A., Kundys, R., Oleksiv, Y., & Stakhniv, R. Performing musicology: retrospective, methodological principles, looking to the future. *Amazonia Investiga*. 2022. 11(53). Pp. 82-91. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2022.53.05.8>
Keywords: **performing art, musical science**, systematic and comparative analysis, polyanalysis, **history and methods of performing musicology**.
2. **Dushniy, A.,** Salii, V., Storonska, N., Ulych, H., & Zaets, V. Performing musicology in the socio-cultural space of Ukraine of the XXI century: scientific and creative discourse. *Amazonia Investiga*. 2022. 11(54). Pp. 137-145. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2022.54.06.13> Keywords: **musical education, modernization, interpretation, socio-cultural field, recognition**.
3. Салій В., Сторонська Н., **Душний А.** Історія походження та еволюції гітари як самостійного музичного інструменту родини лютневих. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка* / [ред.-упоряд. М. Пантук, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2024. Вип. 71. Том 3. С. 57–67. URL: <http://www.aphn-journal.in.ua/71-3-2024> Ключові слова: **походження гітари, еволюція гітари, будова гітари, музичні інструменти родини лютневих, дека, гриф, обичайка, лад, струна**.
4. Заєць В., **Душний А.,** Бензюк О. Інтегративна концепція мислення музиканта-виконавця: теоретичні та практичні горизонти. *Актуальні питання гуманітарних наук* / [Ред.-упоряд. М. Пантук, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2025. Вип. 92. Том 1. С. 183–189. https://www.aphn-journal.in.ua/archive/92_2025/part_1/27.pdf Ключові слова: **мислення музиканта-виконавця, когнітивні процеси, методологія, психологія творчості**.

Головуючий на засіданні фахового семінару:

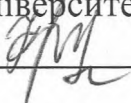
доктор мистецтвознавства, професор,
професор кафедри музичної україністики
та народно-інструментального мистецтва
Карпатського національного університету
імені Василя Стефаника

Мирон ЧЕРЕПАНИН

Секретар семінару:

кандидатка мистецтвознавства,
доцент кафедри музичної україністики
та народно-інструментального мистецтва
Карпатського національного університету
імені Василя Стефаника

Наталія ФЕДОРНЯК

8 травня 2026 року